

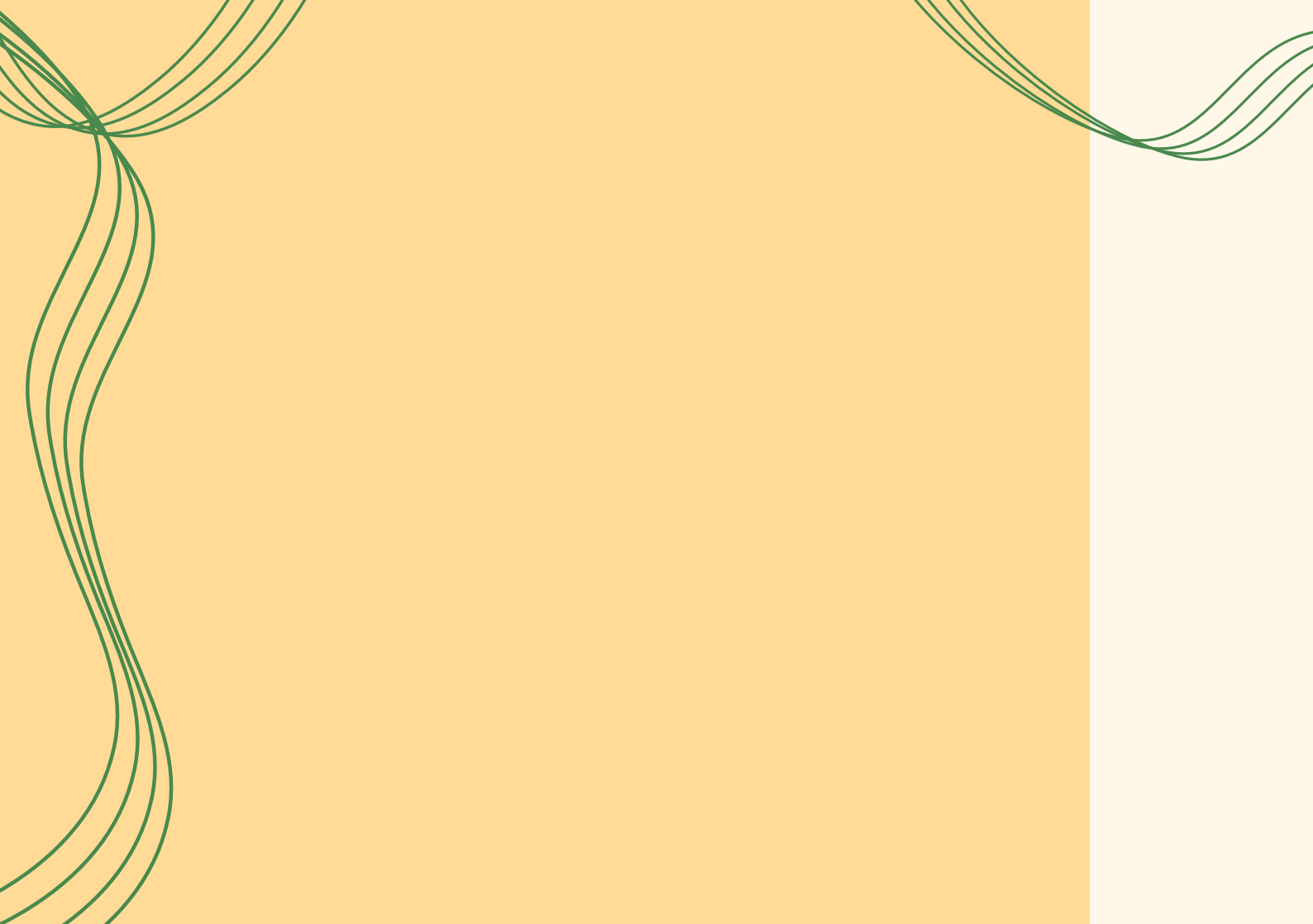

**Reduktion af antibiotikaforbruget
i den animalske produktion**

Fra Bonden

Til Borgen

Indholdsfortegnelse

05	Forord
06	Om projektet
06	Fra Bonden til Borgen
07	Partnerkredsen
08	Læsevejledning
10	Rammesætning
10	Antibiotikaforbruget i den animalske produktion
12	Risikoen for resistens
13	De største udfordringer
15	Anbefalinger & løsninger
16	#1 Gult kort-ordningen
17	#2 EU's lægemiddelforordning
18	#3 Alternative fodertilskud
19	#4 Prisskævhed på antibiotika, vacciner og foder
20	#5 Tilskudsmodeller
21	#6 Forskning og vidensdeling
22	#7 Uddannelse, efteruddannelse og opkvalificering
23	#8 Kvalificeret arbejdskraft
24	#9 Tværfagligt samarbejde
25	#10 Management på bedriften og staldforhold
26	#11 Præcis diagnostik og behandling
27	#12 Mulighed for benchmarking
30	Efterord
30	Frejs vision
32	Efterord fra partnerkredsen

Forord

Danmark fremhæves ofte som et land med et relativt lavt forbrug af antibiotika i forhold til andre lande - både globalt og i EU. Modsat er særligt medierne og dyrevelfærdsorganisationer med til at udbrede en fortælling om et “farligt overforbrug af antibiotika” særligt i griseproduktionen, som en af de primære årsager til udvikling af multiresistente bakterier,

At Danmark er et foregangsland på området, bør ikke føre til passivitet, da Danmark også er en betydelig eksportør af produkter fra husdyr, og den danske husdyrproduktion tiltrækker international opmærksomhed. Derfor har Danmark et særligt ansvar for at sikre et stadigt mindre forbrug af antibiotika i husdyrproduktionen, også selvom disse reduktioner bliver sværere og sværere at nå. Der findes dog stadig danske bedrifter, hvor best practice i forhold til forebyggelse og anvendelse vil kunne hjælpe til at reducere antibiotikaforbruget væsentligt.

Vi står overfor en stor udfordring med at udvikle og implementere nye måder at forholde sig til dyresundhed. Ved at fokusere mere intensivt på forebyggelse af sygdomme kan Danmark ikke blot sikre sundere husdyr, der i mindre grad behøver antibiotikabehandling, men kan også inspirere andre lande til at minimere potentielle risici for resistensudvikling og i sidste ende skabe et mere bæredygtigt landbrug, der ikke behøver samme grad af input udefra.

Fordi vi er nogle af de bedste i verden, har vi også et ansvar for at skubbe grænserne for det mulige. Vi skal sætte barren for andre lande, og vise vejen for fælles EU regler for området.

Om projektet

Fra Bonden til Borgen

Under overskriften **“Fra Bonden til Borgen - Reduktion af antibiotika i den animalske produktion”** tager Tænketanken Frej i samarbejde med partnerkredsen teten ift. at løse udfordringerne i grise-og kvægproduktionen med at reducere forbruget af antibiotika.

Vi har samlet de vigtigste aktører på tværs af sektoren:

Interesse-
organisationer

Rådgivnings-
virksomheder

Alternative
foderproducenter

Slakteri- og
mejerivirksomheder

Dyrlæger

Landmænd

Foderproducenter

Medicinalindustrien

Forskere

Konkret deltog 60 aktører i en workshopdag d. 23/11 hos Sagro i Herning. Formålet var at udvikle anbefalinger til politikere og offentlige myndigheder, samt løsningsforslag til branchen selv.

Partnerkredsen

Rune Friis Kristensen
Direktør
Nanna Skjølstrup
Dyrlæge
Hanne Lerche Voogd
Dyrlæge

Katrine Lawaetz
Direktør

Olavur Gregersen
Direktør

Ida Storm
Sektordirektør, KVÆG

John Haugegaard
Formand

Jens Legarth
Direktør
Maria Almind
Int. marketing manager

Læsevejledning

Løsningskataloget, du sidder med i hænderne, er en opsummering og videreudvikling af de udfordringer, der er blevet defineret af partnerkredsen, samt de konkrete anbefalinger og løsninger, aktørerne har bragt til bordet til workshoppen. Tænk tanken Frej har faciliteret processen og været pennefører og redaktør på anbefalingerne. Det er vigtigt at understrege at selve anbefalingerne og løsningerne er afsendt fra partnerne.

For at rammesætte emnet er der tilføjet det følgende afsnit, der opridser udviklingen i forbruget af antibiotika, risikoen for resistensudvikling, og en kortlægning af de største udfordringer og barrierer.

Til slut kan du læse et efterord ved Tænk tanken Frej og partnerkredsen.

God fornøjelse!

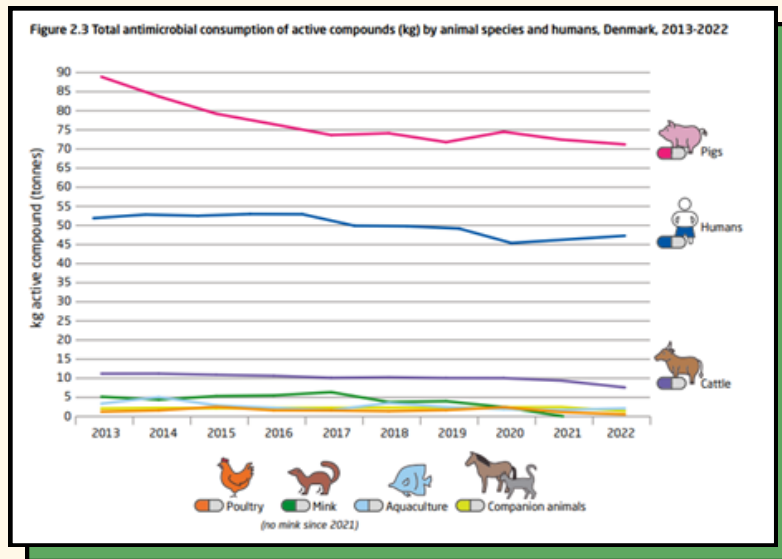
Rammesætning

Antibiotikaforbruget i den animalske produktion

Danmark har en stor animalsk produktion af særligt grise, men også kvæg, hvor førstnævnte er den husdyrproduktion, der bruger klart mest antibiotika, med omkring 70 ton årligt. Til sammenligning ligger forbruget hos kvægproduktionen på ca. 8 t pr. år og hos fjerkræ under 1 ton pr. år.

Derfor bestemmer griseproduktionen i høj grad den overordnede udvikling af forbruget, og det er da også her, at vi har set det største fald de sidste 10 år, hvor forbruget er blevet reduceret med ca. 20%. Et fald der primært kan tilskrives indførelsen af gult kort-ordningen, der angiver et loft for forbruget af antibiotika. Dog bør det tilføjes, at antibiotikaforbruget til smågrise er steget de sidste par år, som følge af udfasningen af medicinsk zink.

Figur 1: Totalt forbrug af antibiotika for dyrearter og mennesker, 2013-2022

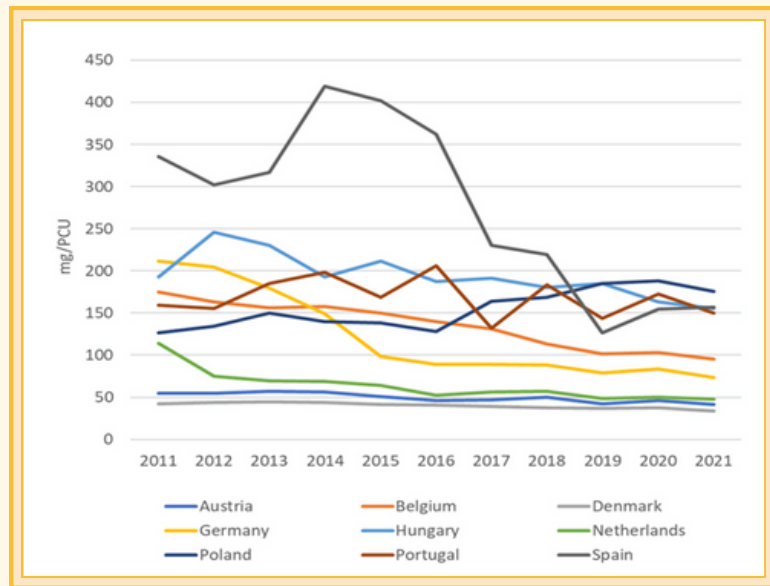

Sammenligner man med andre lande i verden, er forbruget i Danmark relativt lavt. Det Europæiske Lægemiddelagentur har netop offentliggjort deres årlige rapport over antibiotikaforbrug til dyr i EU, der viser at Danmark i 2022 brugte 57% mindre antibiotika end det europæiske gennemsnit. Sammenligner man med andre EU-lande med en forholdsvis stor griseproduktion, er DK blandt de førende sammen med Holland og Østrig.

Man kan dog ikke sammenligne forbruget direkte, da det hænger tæt sammen med demografien i dyreholdet, altså hvilke aldersgrupper af dyr der produceres flest af i et givent land.

Hos grise ligger forbruget primært ifm. fravænningsdiarré for smågrise og hos kvæg er det særligt yverbetændelse hos køer og lungesygdomme hos kalve, der er årsager til den største del af antibiotikaforbruget.

Figur 2: Udvikling i antibiotikaforbrug i lande med relativt stor griseproduktion

Risikoen for resistensudvikling

Der er i forskerkredse uenighed omkring resistensudvikling hos zoonotiske bakterier (altså at antibiotikaresistente bakterier kan springe fra dyr til mennesker), og der er ikke påvist en årsagssammenhæng mellem antibiotikaforbruget til husdyr og antibiotikaresistens hos mennesker.

Selvom det kan være udfordrende at etablere et direkte link mellem brugen af antibiotika i den danske husdyrproduktion og risikoen for antibiotikaresistens hos mennesker, understreger WHO's One Health-initiativ vigtigheden af at fokusere på risikoreduktion på tværs af sektorer. One Health-tilgangen erkender, at menneskers sundhed er tæt forbundet med dyresundhed og miljøet.

Derfor har det også betydning, hvilken type antibiotika der bruges, bl.a. om den er smal- eller bredspektret, men særligt om den er udpeget som "kritisk vigtig" af WHO. Her har Danmark været et foregangsland på at udfase brugen af disse særligt prioriterede antibiotikatyper reserveret til mennesker.

*Kilder til ovenstående afsnit:

- ESVAC-rapport 2021 "European Surveillance of Veterinary Antimicrobial Consumption"
- DANMAP-rapport 2022 "Use of antimicrobial agents and occurrence of antimicrobial resistance in bacteria from food animals, food and humans in Denmark", DTU og Statens Serum Institut
- DCA-rapport #210 "Antibiotika i den danske svineproduktion", Hanne Kongstad og Merete Studnitz, Aarhus Universitet.

Anbefalinger & løsninger

#1 Gult kort-ordningen

Udfordring

Gult kort-ordningen sigter mod at få antibiotika-forbruget reduceret hos de grisebesætninger, der har et stort og rutinemæssigt forbrug, da udsigten til et gult kort og potentielt rødt kort har en afskrækkende effekt. Der har dog været kritik af at grænseværdierne har været så høje, at alt for få besætninger er røget under skærpet tilsyn og stort set ingen har fået et rødt kort.

I kvægproduktionen er oplevelsen, at der ikke er tilstrækkelig kontrol, opfølgning og håndhævelse af Gult-kort ordningen og at den ikke er tilpasset produktionen.

Anbefaling

Sænk Gult kort-ordningens grænseværdier til et niveau, der motiverer flere besætninger til at indføre forebyggende tiltag og dermed sænke forbruget yderligere.

Tilpas ordningen til kvægproduktionen, så den særligt tager fokuserer på produktionen af slagtekalve, der har det højeste forbrug.

Hvad er Gult kort-ordningen?

I 2010 introducerede Fødevarestyrelsen Gult kort-ordningen for at begrænse antibiotika-forbruget hos grise. Konkret betyder ordningen, at en griseproducent, der overstiger en vis grænseværdi, vil få en advarsel og blive sat under skærpet tilsyn. Hvis ikke forbruget reduceres inden for ni måneder, vil besætningen risikere begrænsninger i produktionen eller bøder (rødt kort). I 2016 blev gult kort-ordningen differentieret, så den blev særligt strammet ift. kritiske antibiotikatyper, hvilket har vist sig effektivt til at reducere forbruget.

#2 EU's lægemiddelforordning

Udfordring

EU's lægemiddel forordning danner lovgrundlag for den danske lægemiddelbekendtgørelse, hvilket betyder at dyrlægen hverken må ordinere mere eller mindre antibiotika, end der står i produktresumeet (SPC) eller afkorte/forlænge behandlingsperioden. Danske dyrlæger forventer derfor at forbruget i Danmark vil stige, da forbrugsperioden i mange tilfælde bliver forlænget.

Anbefaling

Den danske lægemiddelbekendtgørelse bør opbløde fortolkningen af EU-forordningen og give dyrlægerne deres **ordinationsret** tilbage. Der skal være mulighed for at fravige SPC på baggrund af faglige argumenter og/eller laboratoriediagnostik. Ifølge danske dyrlæger vil retten til at kunne afbryde behandlinger, kunne reducere forbruget af antibiotika i Danmark og resten af EU.

Hvad er EU's lægemiddelforordning?

Den nye omfattende EU-forordning om veterinærmedicin fra 2022's formål bl.a. er at ensrette brugen af antibiotika for at formindske risikoen for resistens. Det betyder, at alt antibiotika skal anvendes i den dosis og behandlingstid, som der står i produktresumeet (SPC) og at Dyr lægen må kun afbryde behandlingen, hvis der er manglende klinisk effekt, eller på baggrund af dyrknings-og resistenssvar.

#3 Alternative fodertilskud

Udfordring

Fodertilskud må ifølge lovgivningen ikke anprises som sygdomsforebyggende lægemidler i henhold til Foderstoflovgivningen. Det betyder, at foderproducenterne ikke kan markedsføre deres produkter til forebyggelse på trods af solid dokumentation for at de ofte kan bidrage til at forbedre dyrenes sundhed og dermed reducere behovet for antibiotikabehandling.

Anbefaling

En **revidering af loven**, hvor man lempet reglerne for anprisning af forebyggende alternativer, så det fx. bliver lovligt at anprise effekten af foder ud fra en række prædefinerede dokumentationskrav ud fra specifikke parametre, som dødelighed, tarmsundhed etc. På den måde kan der udvikles og implementeres produkter, der skaber bedre dyresundhed uden, at de skal optages som lægemidler for at blive brugt.

Hvad er fodertilskud/additiver?

Der arbejdes på at udvikle, producere og markedsføre nye **foderingredienser og tilskud** baseret på alt fra raps, tang, bio-aktive plantestoffer fra halofytoplante, antimikrobielle proteiner i kartofler etc.

Foderadditiverne skal forbedre dyrets sundhed generelt, og nogle kan have anti-inflammatorisk og antibakteriel-virkning. Kun lægemidler må have en forebyggende og behandlende effekt, og derfor... en, og derfor er foder og foderadditiver ulovlige at anprise som forebyggende tiltag, der kan reducere antibiotikaforbruget.

#4 Prisskævhed på antibiotika, vacciner og foder

Anbefaling

Flere midler til at forskningsinstitutioner kan udvikle bedre vacciner, hvor pris og effekt er afbalanceret, samt forske yderligere i at dokumentere effekten af foderalternativer. Muligheden for at anprise foderalternativer, vil formentlig øge efterspørgslen og sænke prisen.

Udfordring

Vacciner kan beskytte dyr mod visse gængse sygdomme og dermed reducere behovet for antibiotika. Men hvor antibiotika er en relativt billig og sikker behandlingsform, er vaccinationsprogrammer ofte dyre og effekten mere usikker. Prisen for forebyggende foderalternativer er for høj sammenlignet med brug af antibiotika.

Hvorfor er antibiotika billigt?

Liberaliseringen af lægemidler i 2007, samt den øgede konkurrence på det veterinærmedicinske marked, har skabt et markant prisfald for alle typer antibiotika. Selvom vaccinerne også er faldet i pris, er de stadig markant dyrere end antibiotika pr. enhed.

#5 Tilskudsmodeller

Udfordring

Der findes ingen **økonomiske incitamentsmodeller** eller **tilskudsordninger**, der belønner reduceret antibiotikaforbrug. Koncepter som OUA (opdrættet uden antibiotika) lukkes ned blandt andet pga. manglende efterspørgsel hos forbrugere.

Andre tilskudsordninger som **slagtepræmien** kan have en negativ sideeffekt i form af øget antibiotikaforbrug, da den giver incitament til at producere slagtekalve, i intensive systemer, hvor smittepresset kan være højt.

Hvad er slagtepræmien?

Slagtepræmien er et tilskud der gives til landmanden for kvier, stude og tyre, under 30 måneder og over 130 kg, der slagtes i DK eller et andet EU-land.

Den skal sikre en fortsat produktion af slagtekvæg hos danske landmænd og understøtte forsyningen til slagterierne.

Anbefaling & løsning

Inspireret af praksis i Sverige bør slagtepræmien reduceres, hvis der er blevet brugt antibiotika uden at alternativer er blevet afprøvet.

Derudover bør erhvervet anført af bla. Danish Crown selv komme på banen ift. at udvikle egne incitamentsmodeller på området, der belønner tiltag, der reducerer antibiotikaforbrug uden det kompromitterer dyresundhed og velfærd, med en højere afregningspris.

#6 Forskning og vidensdeling

Løsning

Der bør afsættes flere midler til at **fremme brugen af forebyggende tiltag** til reduktion af antibiotikaforbrug, herunder fodring og klinisk behandlingseffekt, samt udvikling af teknologi og avl, der skaber mere robuste dyr.

Best practices og ny viden omkring forebyggelse og behandling bør i højere grad deles på tværs af dyrlæger, foderkonsulenter, forskere og landmænd..

Udfordring

Der er en række produkter og virkemidler, der kan blive alternativer til antibiotika, der stadig er umodne og hvor der ikke eksisterer tilstrækkelige forsøg og data, til at kunne konkludere effekter. Der hvor der opnås ny viden bud på best practices ift. forebyggelse, når det ofte ikke ud i praksis på bedrifterne.

#7 Uddannelse, efteruddannelse og opkvalificering

Udfordring

Der er ikke tilstrækkeligt fokus på forebyggelse i **undervisningen** på landbrugsskolerne og dyrlægestudiet og den viden om best practices man får, har svære betingelser i mødet med virkeligheden på en arbejdsplads, og ender ofte med at blive glemt. Der mangler generelt **efteruddannelse** for dyrlæger og mange landbrugsmedarbejdere på bedrifterne instrueres kun i **rutinebehandling**.

Anbefaling

Indtænk **bedre og mere praksisorienteret undervisning** omkring forebyggelse og antibiotika-alternativer på landbrugsskolerne og dyrlægeuddannelsen. Der bør stilles **krav til efteruddannelse** af dyrlæger så de kan få den nyeste viden om farmakologi og immunologi, ligesom der skal stilles krav til et udvidet medicin håndteringskursus for landbrugsmedarbejdere på bedrifterne.

#8 Kvalificeret arbejdskraft

Udfordring

Der er for få **uddannede grisepassere** fra landbrugsskolerne, hvilket skaber en generel mangel på kvalificeret arbejdskraft. En stor andel af medarbejderne er fra **udenlandsk arbejdskraft**, der ofte ikke har en landbrugsfaglig uddannelse og kan opleve sprogvanskeligheder, hvilket vanskeliggør opbygningen af de nødvendige kompetencer. I tillæg giver **fodermesterordningen** incitament til korte ansættelser, hvilket også betyder tab af erfaring og manglende oplæring.

Hvad er fodermesterordningen?

Fodermesterordningen er skabt for at skaffe arbejdskraft til landbruget i Danmark ved at give udenlandske landbrugsmedarbejde midlertidig opholdstilladelse og minimumsløn i en stilling som fodermester/driftsleder på bedriften.

Anbefaling

En politisk ændring af fodermesterordningen vil kunne have en gavnlig effekt på, hvor højt man prioriterer oplæring og investering i sine medarbejdere.

Der bør stilles krav til, at alle udenlandske fodermestre/dyrepassere, der arbejder i Danmark, kommer på medicinbehandlingskursus.

#9 Tværfagligt samarbejde

Udfordring

Dyrlæger mangler generelt tid til **rådgivning og opfølgning** på bedriften, og til at **igangsætte og monitorere behandling**. Det skyldes bl.a. at kontraktforholdene for dyrlæger giver landmanden incitament til at skubbe på for en sikker og hurtig behandling med antibiotika, for at mindske regningen. Der er behov for nye måder at samarbejde og en ny type kontrakt mellem aktørerne, hvis vilkårene for en stærk forebyggende indsats skal være tilstede.

Løsning

Stærkere tværfagligt og **problemorienteret samarbejde**, der sætter forebyggelse i centrum for behandling. Dette kunne opnås ved at oprette Erfa-grupper på tværs af dyrlæger, foderkonsulenter og landmænd i regi af landboforeningerne, med støtte fra f.eks. SAF-midler.

Gentænkning af kontrakten mellem landmænd, foderleverandører, rådgivere og dyrlæger, så den i højere grad lægger op til forebyggelse, rådgivning og opfølgning.

#10 Management på bedriften og staldforhold

Udfordring

En del af antibiotikaforbruget skyldes syge dyr som følge af **uhensigtsmæssig management** på bedriften bl.a. forkert fodersammensætning, lav foderkvalitet, forurenede drikkevand, for tidlig fravæning, sammenblanding af dyr. Derudover er der et mere strukturelt problem med **uopdaterede staldsystemer**, der bl.a. gør det svært at undgå for tidlig fravæning, og sikre gode opstaldningsforhold.

Løsning

Bedre management på bedriften herunder bedre kvalitet af fravænningsfoder, sofoder, rent drikkevand, en tør og varm klimastald, bedre opstaldningsforhold, højere fravænningsalder, færre ammesøer, tidlig slagt af brokgrise etc.

#11 Præcis diagnostik og behandling

Udfordring

Det er svært, selv for rutinerede dyrlæger, at give en **præcis diagnose** (obduktioner af dyr viser, at dødsårsagen ofte er en anden end det, der er behandlet for).

Der ses desuden en tendens til **unødig rutinebehandling** med antibiotika, fx. behandles mange søer unødigt for farefeber. Det meste antibiotika gives som **flokbehandling**, hvilket kan give et større og potentielt unødigt forbrug hos svin.

Løsning

Behandlinger bør foretages ud hurtigere og mere sikker diagnostik i et branchespecifikt laboratorium. så der sikres hurtig behandling af akutte infektioner, hvorimod behandlinger af dyr med kroniske lidelser (der ofte er udsigtsløse) skal minimeres.

Færre flokbehandlinger og flere enkeltdyrs-behandlinger eller alternativt sti-vis behandling.

Hvordan gives antibiotika?

Antibiotika kan gives på flere måder. Enkeltbehandling til det syge dyr med en injektionssprøjte eller sprøjtet direkte i munden. Oftest gives det som flokbehandling, hvor det opblandes i foder eller drikkevand.

Der kan også være tale om sti-vis behandling, hvor enkelte stier (læs: sektioner i stalden) flokbehandles, så antibiotikaen kan gives mere nøjagtigt. Effekten af en behandling afhænger af typen af antibiotika (antibiotika klassen).

#12 Mulighed for benchmarking

Udfordring

GDPR lovgivning vanskeliggør en sammenligning mellem enkelte besætningers og dyrlægers antibiotikaforbrug, og dermed muligheden for at identificere potentielle kilder til overforbrug.

Løsning

Der må laves en form for **benchmarking** inden for lovens grænser (evt. ift dødelighed antibiotikaforbrug på bedrifter) som man kan bruge til at sammenligne forbruget og stille skrapere branchekrav ud fra.

#XX Avl for robuste dyr

Udfordring

I avlsprogrammerne vurderer man ofte parametre som vækst og kuldstørrelse over robusthed. Hos grise betyder høje kuldstørrelser, mere konkurrence mellem smågrisene og større risiko for tidlig fravænning, der kan kræve antibiotikabehandling.

Løsning

Højere prioritering af robusthed i avlsprogrammerne for dyr, så der ses færre dyr med for lav fødselsvægt, færre ben-lidelser og lavere risiko for yverbetændelse. Også selvom det er på bekostning af andre parametre.

Efterord

Frejs vision

I Frej tror vi på, at alle led i branchen har en rolle at spille ift. at finde løsninger til at sænke forbruget, men også at politikerne har et ansvar for at fjerne de lovgivningsmæssige barrierer og støtte fremmende tiltag, for at denne udvikling kan finde sted.

Vi tror på en udvikling, hvor:

- Medicinalvirksomheder udvikler bedre og billigere vacciner, der kan konkurrere med antibiotika i pris-effektivitet.
- De store og små foderproducenter samarbejder med vidensorganisationer om at udvikle foderadditiver og få dem testet og godkendt.
- Dyrlæger og landbrugsmedarbejdere bliver fagligt motiveret af at bruge mindre antibiotika og fokusere mere på forebyggelse.
- De store andelsselskaber går forrest ved at skabe en tillægsmodel der belønner bedre sundhed i dyrene, herunder lavere antibiotikaforbrug.

-
- Landbrugssystemer med mere plads til dyrene, udeliv, bedre dyrevelfærd og lavt antibiotikaforbrug fremmes politisk, og interesseorganisationerne er med til at skubbe dagsordenen.
  - Politikerne bidrager til at kigge på lovgivningsmæssige barrierer for et reduceret forbrug efter i sømmene og samtidig skærper krav og ambitioner på området.
  - Uddannelsesinstitutionerne løfter kompetenceniveauet på området, og er med til at fremme en mere holistisk tilgang til dyresundhed, hvor man fokuserer på faktorer som ernæring (fodersammensætning), staldforhold og dyrevelfærd.

Det kan virke som en omfattende forandring, men vi er allerede på vej. Vi erkender, at vi fortsat skal have et højeffektivt produktionssystem for at bibeholde konkurrenceevnen, og et lavt klimaaftryk, hvilket uundgåeligt vil kompromittere dyrenes immunforsvar og skabe behov for antibiotika. Samtidig tror vi på at ændringer, der kun har ringe indflydelse på effektiviteten, vil kunne give store antibiotika-reduktioner.

Efterord fra partnerkredsen

Niveauet af antibiotikaresistens hos dyr er fortsat lavt. Men udfasningen af medicinsk zink har betydet en betragtelig stigning i resistensen hos E. coli. Dyr, som kilde til overførsel af antimikrobiel resistens til mennesker via kontakt eller fødevarer, er meget lav. For at fastholde dette gunstige udgangspunkt er det vigtigt med fortsat fokus ud fra EU's One Health tilgang.

- Forudsætningen for sunde dyr er en optimal balance imellem et divers tarmmikrobiom, immunitet og smittepres. Samt fravær af sygdomsfremkaldende bakterier.
- Målsætningen om et lavere antibiotikaforbrug må ikke kompromittere det enkelte dyrs sundhed og velfærd.

-
- Forskellige produktionsformer og -metoder indebærer forskellige fordele og ulemper i forhold til smittebeskyttelse, smittepres og forebyggelse af infektionssygdom, uden at kunne eliminere risikoen for syge dyr. Der er dog gevinster at hente ved at reducere presset på besætninger og stille krav til sundhedsfremmende fodertilskud, antallet af fødte grise, antallet af ammesøer, etc.
  - Indsatsen for ansvarlig anvendelse af antibiotika, som opfylder målene i WHO's globale handlingsplan for antimikrobiel resistens, skal fokusere på forebyggelse og optimering af anvendelse, ikke blot på reduktioner. En lempelse af reglerne omkring sundhedsanprisning kan bidrage til at flere forebyggende tiltag kan markedsføres over for dyrlæger såvel som landmanden.

Tænk tanken

frej

